

 biblioteka
on-line www.abnari.rs

Copyright © 2010 by Jelica Greganović
Copyright © za srpsko izdanje Alnari d.o.o. 2010

ISBN 978-86-7710-550-1

JELICA GREGANOVIĆ

Od reči
do reči

ili

KAKO SAM POSTALA GUSARSKA CARICA,
STRAH I TREPET JUŽNIH MORA

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2010.

*Ovu knjigu posvećujem najvećim
junacima mog života i mojih priča –
Vidu, Zarji i Vuku.*

ČIK KUPI AKO SMEŠ

Kako počne da se približava leto, tako ja sve češće razmišljam o tome kako šerijatsko pravo uopšte nije tako loša pojava. Pre svega mislim na ono u vezi s pokrivanjem žena. Šta fali čadorima? Komotni, neupadljivi, višesezonski, garderobni broj je relativna pojava. Divota jedna. Pored toga ne treba zanemariti ni to da su ga izmislili u delu geografije koji se zvao civilizacijom i kolevkom nauka u vreme kad je zapadna Evropa još čučala na drveću i smišljala kako da preko veze dođe do naziva „varvari“.

Naravno da mi te misli hukću glavom, zato što sam poznati obožavalac leta. Zlatni abonmanista.

Ne samo što više od svega volim da dišem na škrge od vrućinčine, nego mi je prosto melem za egzistenciju kad se danima osećam kô pile u rerni. Samo čekam da me neko polije moćom i doda mi krompire pre nego što mi kožica postane reš. Pored toga poseban sam ljubitelj leta zbog garderobnog momenta zvanog – kupaći kostim. Dakle, što ja volim kreatore kupaćih kostima, pocrkali dabogda, i plodove njihovog rada, koji iz godine u godinu postaju sve svedeniji. Već sada ženski kupaći kostim može da stane u detinju šaku, što naravno predviđa da ženski rod izgleda onako kako su kreatori smislili – reklama za glad. Druga krajnost su kupaći kostimi koje proizvodi svetsko udruženje muzeja i podrazumevaju bar dva hektara platna sa dva vi-gvama uzbrdo.

Problemi nastupaju već kad zima počne da potpisuje kapitulaciju pred prvim zrakama proleća i rezerviše kartu za Grenland. U to vreme ubogi ljudski stvor shvati da je opet podlegao prirodnim instinktima i još u jesenje doba počeo da pravi rezerve koje će njegovom telu omogućiti da preživi zimu. Naravno da se to zimi i obogatilo, jer nikad se ne zna koliko zima može da potraje, a i fino je nešto glockati dok čovek upražnjava sopstvenu

definiciju društvenog bića. Naravno da i godine čine svoje, jer uprkos tome što je ljudsko biće značajno pametnije u srednjim no u prednjim, odnosno mladim godinama, ipak su tu jastuci i krofne sa kojima pamet nema mnogo veze. Ali imaju kupaći kostimi. Kad grakne sunce, lepo se osetim kao ona reklama za automobilske gume, i sa svih strana mi nešto viri. Sve to vireće treba nekako strpati u kupaći kostim, koji oni gorenavedeni kreatorski zlotvori prave od materijala koji ni nedelju dana ne može da izdrži, jer se i tako sastoji mahom od konaca i uzica, a kamoli dve letnje sezone. Obaška što su svake godine sve manji, površinski gledano, tako da se već sada možemo radovati idućem letu kada će kupaći kostimi spasti na dimenzije podmetača za rakijske čašice.

Naravno da postoji i druga opcija, sportski kupaći kostimi, kojima se mogu isfolirati ostali prisutni na plaži, naročito ako vladate plivačkim tehnikama. Onda se primenjuje rad navodne brige za zdrav život i sportsku kondiciju, uz još navodnije ignorisanje modnih trendova koji samo ometaju vaš nespornu sposobnost da oborite rekord najnovijih modela glisera. Problem sa ovim rešenjem je to što se teško oblači, a još teže svlači, ako ne

izgledate kao hibrid jegulje i anakonde. Uz to, svaki jastučak viška ili zimi pridobijen uštupak tamo gde ne treba može dovesti do zaustavljanja krvotoka i umrtvljivanja životnih funkcija. Da ne pominjem izgled vena koje vašim ekstremitetima daju šarm dunavske delte.

Treća varijanta su modeli udruženja muzeja, s posebnim fokusom na modu iz paleolita, koji kod žena pretpostavljaju gabarite nosača aviona i dovoljne plućne kapacitete za dva armirana padobrana u gornjem delu. Ukoliko uspete da uđete u njih i ne izgledate kao ekstravagantna rok zvezda pod uticajem halucinogenih droga, ipak ostaje opasnost da dobijete doživotnu reumu. Naime, ovim modelima je, nakon izlaska iz vode, potrebno oko tri meseca izlaganja direktnom afričkom suncu da bi se osušili.

Nije mi samo zbog toga lepo muka i od leta i od mora i od kupaćih kostima. Ne treba zanemariti ni proces kupovine istih, koji svakoj ženi koja ne izgleda kao posledica *fotošopa*, bezdušno ubija samopouzdanje. Za početak, na odeljenjima za prodaju kupaćih kostima rade osobe valjda ženskog roda, jer im prirodni atributi tog pola nisu vidljivi, sem ako ih ne nose na leđima. Pri pogledu

na njih meni dođe da padnem na kolena, dignem ruke uvis i bilo kom dežurnom bogu priznam da su čuda moguća – mrtvi su ustali i žive među nama! Ne samo da žive, nego i se i bave trgovinom. To bi, doduše, moglo da obuče kupaći kostim iz najnovijeg mentalnog košmara kreatorskog zlotvora, jer ono i tako izgleda kao reklama za stolarsku radnju. Može da sedne na obrnutu kafenu šoljicu i da pozove i drugaricu da joj se pridruži. Pa da vas obe pogledaju pogledom natčoveka koji proučava amebu, ocenjujući s prezirom vaše telesne kapacitete sklone višku, iako je potpuno sigurno da njihov mozak ne može da konkuriše ni dehidriranom grašku. Ipak, ona može da obuče šustiklu zvanu kupaći, a ja ne mogu.

Drugi momenat su ogledala i neonsko svetlo u kabinama. Šta će tu ogledala na svim stranama kabine, em visoka kao da sam najbolje plaćen profesionalni košarkaš? Znam ja kako izgledam, meni je dovoljno i duplo manje ogledalo da me uhvati strava pri pogledu na navučeni kupaći kostim. Ne treba još ogledalima da me dokusuruju. Što se neonskog osvetljavanja tiče, volela bih da mi šaka padne manijak koji se toga setio. Kad mi bljesne onaj svemirizam od svetla u oči, pa kad me osvetli

sa sve unutrašnjim organima, lepo mi dođe da plačem. Ne bih ni iz kabine izašla, a kamoli otišla na plažu. Uostalom, nisam ja tu došla da sama sebi uradim operaciju sive mreže, nego samo da probam kupaći, znam gde su mi ruke i noge, ne treba mi toliko svetla da se pronađem na jednom metru kvadratnom.

Ne mogu više... Kod nas nema čadora da se kupe, ali bi možda mogla da odem na sportsko odeljenje i kupim šator za tri osobe. To mi je tako lepo stajalo dok sam bila trudna. Šta fali čadoru? Dobar je i za neplivače. Negde u kuhinji sam od sebe sakrila čokoladu. Sa kokosom. Odoh da je nađem, bar da znam zašto ne mogu da oblačim pertle.

VOLIM SEKS

... i rado ga se sećam, počesto izjavljuje naš prijatelj na večernjim sedeljkama, u vreme koje bi moglo biti prikladnije prirodnim nagonima iskorišćeno, samo kad naša kuća ne bi hronično izgledala kao železnička stanica u trenucima masovne evakuacije stanovništva pred blagovremeno najavljenim pogromom. Ili, džabe ste se ponadali, uprkos naslovu, u ovoj priči biće mnogo manje seksa no što ste očekivali. To je, uostalom i na žalost, u skladu sa roditeljskom svakodnevicom koja, ograničena nusproizvodima seksa, pomenutu disciplinu svodi na stresni minimum.

Iskreno rečeno, sve mi se čini da bolje kontracepcije od dece nema. Već u prvom periodu svog postojanja, pravo je čudo kako novopristigli član porodice zna da pisne taman kad ne treba, a Mama Priroda natempira sva svoja iznenađenja marke Viroza, Zubi, Grčevi, Glad, Noćna mora, Nesanica, Žeđ, Nagon za druženjem i sl. upravo u noćne sate koje bi roditelji s malo sreće mogli da posvete praktičnom podsećanju na proizvodni proces. Zbog toga se već u to vreme u roditeljski polni život, koji pada kao zimska temperatura, uvodi mišje-zečja kombinacija seksa, koja podrazumeva – biti tih kao miš i brži od zeca. Što, naravno, ne garantuje i uspeh, jer su sve šanse da se, dok vam srce bije u grlu, u tišini koja se ljulja morski toplo, odjednom začuje šljapkavi zvuk lepljivih koraka bosonogog podmlatka koji se probija kroz noćnu tminu da bi se definitivno prebrzo našao pored vašeg kreveta. Naravno sa sve medvedom, kome naglavce okrenutom preti izliv krvi u pliš. Već u tom razdoblju svaki roditelj bi mogao da se prijavi za *Igre bez granica* u kojima bi glatko pobedio u disciplini Nađi gaće pod jorganom sad i odmah.

Što su deca veća, to su roditeljske šanse da se posvete prirodnom zovu sve rarerije. Preko dana

prilike baš i nema, jer se nečim ta gladna usta moraju hraniti. Da ne pominjemo brzi rast ekstremiteta, koji zahteva dinamiku kupovanja odeće bržuno što bi bila kad bi oblačili štap vrbe zaboden u rečnu obalu. A to košta. Istovremeno se noć sve više skraćuje, jer u njoj sve češće i brojnije gostuju dodatni sateliti u formi detinjih drugara koji neobično doprinose tome da ubogi roditelji padnu u Morfejevo naručje mnogo pre ekipe koja se u dečijoj sobi kikoće i ciliče do u sitne sate. Uz to se shodno većem broju dece povećava i mogućnost noćnog prepadanja roditelja baš kad ne treba, zbog čega je bolje izbeći željenu aktivnost nego biti nateran u ozbiljan šok grupom koja se obrela pored vašeg kreveta i poslovno kopa po nosevima raširenih očiju, dok vi izgledate kao višeručna boginja Kali koju je napao zli pokrivač.

Naravno da vrata kao fizička pojava na vašoj sobi i tako predstavljaju samo imaginarnu pregradu privatnosti, koju naslednici ignorišu bez treptaja, upadajući kroz njih tehnikom druge polovine postavljenog pitanja. Prvi deo pitanja je i tako ostao ispred vrata, otvorenih stilom nervoznog ciklona.

Već u to vreme ubogi roditelji se seksa mogu setiti samo ulaganjem u kulturni život u formi filmova,

mada se dosta toga može naći i na naslovnim stranama tabloidne štampe. Uostalom, ako im i uspe da to, iznenađenja radi, realizuju u praksi, sve su šanse da će ih Mama Priroda velikodušno nagraditi – novim detetom. Shodno tome manevarski se prostor, kako vremenski tako i prostorno, smanjuje. Jer ako jedno nije budno, drugo sigurno jeste, a čim ono zaspi, treće će preuzeti štafetu u bdeniju.

Naravno da deca rastu brže no što se poznatim dostignućima nadležnih nauka dâ i naslutiti i vrlo brzo se roditelji nađu pred jednim od decenijski dugih pitanja – seksualno vaspitanje u školama, da ili ne? To, naravno, u novo doba predstavlja ironiju svoje vrste, jer pčele kao poznati seksualni manijaci uopšte više nemaju šta da traže u sukobu sa internetom, koji mladuncima omogućava da, i bez roditeljskog bavljenja traženjem odgovora na gornje pitanje, saznaju o seksu više no što su pomenuti roditelji ikada i slutili. Da ne pominjem šta su već uspeli da zaborave. Zbog toga bi ovaj predmet verovatno bilo mnogo svrsishodnije organizovati za roditelje i to u formi večernje škole. Ako je moguće u nekom motelu.

I tu negde se stiže u odrasliji period razvoja vaših plodova seksa, ma koliko vam sećanje na njega

bledelo. Već negde u pubertetu, broj sati koje su deca voljna da posvete spavanju smanjuje se brže nego u vreme kad su bili bebe. Što su veći, to manje spavaju i u sve sitnije sate se vraćaju. Naravno, raspoređeni u vremenske strelce, da se roditelji slučajno ne bi opustili i bili mrvu sami i...

Bez ikakve nerealne namere da se bavimo tim sportom, svesni ograničenja koje donosi gustina naseljenosti našeg stana u to doba nedeljnog dana, Žmu i ja smo se onomad sabajle stiskali u krevetu. Jer, jedna od najlepših strana braka je to da se probudiš uz onoga koga voliš i da te pri tome ne prepadne krik zuboraslog mladunca. I dok smo se nas dvoje tehikom dobrojutroljubavi mazili, u sobu je stilom karate instruktora upala Princeza sa svojim psom, Ikarom Varvarinom, koji joj je davao podršku padanjem u fras od lajanja. Naravno da smo se Žmu i ja precepljeno ukočili u grču instiktivnog nagona za opstankom.

„Ha! Šta to radite!? Ukebala sam vas!“ (Varvarin zaurlava.)

„Ništa! Vidiš da ništa!“

„Šta ništa! Nije vas sramota!?“ (Varvarin skače na nas.)

„Ništa, stvarno ništa!“

„Zar nas nije već previše!?“ (Varvarin pokušava da srećnom dobitniku odgrize nos.)

Tu negde je Princeza, uz pakosno cerekanje koje u bajkama obično sleduje zlim maćehama veštičje orijentacije, otperjala iz naše sobe:

„Ova današnja mladež se ponaša tako da je to bruka i sramota!“

Za njom je otklipsao i Ikar Varvarin, prekinut u nameri da nas skrati za makar najmanji istureni deo tela.

Roditeljima bi pravo na redovan seks moralo da bude garantovano kao elementarno ljudsko pravo. Ustavom.

Ne, ova priča zaista nema veze sa seksom. Nažalost.

SELO

Svako dete s malo sreće ima babu i dedu na selu. Još ako pored njih ima i dodatne vertikalne i bočne rođake, može se smatrati vrlo srećnim. Bar je tako mislio i govorio moj otac, koji je bio vlasnik stava da bi deca, po zakonu obavezno, trebalo da posećuju selo. Uz to je smišljao i poseban amandman koji bi regulisao njihovo što duže bivanje u selima. Zato da nauče da oni ljudi koji smešno govore i na pijacama prodaju hranu, nisu došli sa susedne planete, nego je većina nas od njih potekla, zbog čega je sramotno stideti ih se, zaboraviti ih ili ne poznavati. Jer kad ti na pijaci premijerno viđena baba, sa

dva osmehnuta pera povezače, ponudi rukom ispucanom kao panj, komadičak nečega ili jabučicu, tebi dođe milo i srce ti se skupi kô grašak. A kad to još uradi neka tvoja baba-strina, koja te od pelena nije videla, cakleći u tebe perlastim očima izgubljenim među borama, onda je dobro da je blizu neka krpa, da odmah obrišu baricu u koju se pretvoriš. Zbog toga je moj otac bio rešen da ne dozvoli da znam više o mongolskim nomadima ili davno nestalim narodima, no o onima od kojih me deli minimalno geografije i lokalna kolekcija nepravilnih padeža, akcenata i zaboravljenih reči.

Pored mene su, bar dvomesečno preseljavanje u ruralne predele, fasovali i moja braća i sestre od bočnih rođaka. To je pre svega, omogućavalo naše zbližavanje, u cilju jačanja rodbinskih veza, što je dovodilo i do drugih efekata, na očaj okoline u kojoj smo se našli. Mada, iskreno rečeno, da su se vratili lomije i fontana ideja koje smo uprizoravali u selu dešavale u gradu, reakcije sredine bi bile mnogo burnije. U selu nekako u opis radnog mesta dece spadaju iznenađenja svih vrsta, a na njih se reaguje bez teoretskog znanja prikupljenog u stručnoj literaturi. Možda zaostalo u odnosu na pedagoške trendove, ali se problemi izazvani dečjim viškom